

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ
ОСВІТИ У ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

пр. Пушкіна, 36, м. Дніпро, 49006, тел/факс 31-25-82, 31-85-26, 32-08-97
E-mail: onmc@3g.ua; onmc2004@ua.fm, <http://nmc-pto.dp.ua/>, код ЄДРПОУ 19097120

24.08.2023 № 13/4-487

Керівникам закладів професійної
(професійно-технічної) освіти

Про проведення Першого уроку
у 2023/2024 навчальному році
в закладах професійної (професійно-технічної) освіти

Шановні колеги!

Традиційно початок навчального року супроводжується проведенням Першого уроку, який розкриває важливі події країни, регіону, міста та освітнього закладу.

В умовах сьогодення актуальним та важливим питанням є формування активної громадянської позиції через національно-патріотичного виховання здобувачів освіти. Тому логічно на першому уроці нового навчального року поговорити про витoki незламності українського народу, про наші спільні завдання на шляху до наближення перемоги і про причетність до цього кожного, бо кожен українець має свою історію боротьби.

В зв'язку з цим формується основна тематика першого уроку, яка висвітлює мужність і героїзм воїнів-захисників нашої держави: «Герої серед нас», «Без минулого немає майбутнього»; «Я син/донька України»; «Живе і буде жити Україна, ніхто не спинить крил наших політ!»; «Ми українці: честь і слава незламним!». Ці теми не є обов'язковими та можуть коригуватись педагогом, адже Закон про освіту гарантує закладам освіти та педагогам академічну свободу і тему Першого уроку педагог обирає самостійно.

На допомогу педагогам методичним центром підібрані матеріали для підготовки та проведення Першого уроку у 2023/2024 навчальному році.

Принадгдно просимо ынформацью про проведені заходи розміщувати у соціальних мережах за хештегами:

#Слава незламним ДніпропетровщинаПТО

#УС_ПТО_Дніпропетровщина

#Першийурок_ПТО_Дніпропетровщина

З повагою

Заступник директора

Олена ГРИШАЄВА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо проведення Першого уроку в закладах ЗП(ПТ)О Дніпропетровської області у
2023/2024 навчальному році

Звертаємо увагу керівників ЗП(ПТ)О, що запропонований матеріал – це окремі пропозиції щодо організації та проведення Першого уроку.

Доречними можуть бути наступні теми Першого уроку:

- «Наш дух незламний, а український народ – нескорений!».
- «Моя країна – сильна, смілива та вільна Україна!».
- «Наші воїни – сильні, мужні та незламні!».
- «У єдності Суперсила України!».
- «Форпости незламного духу: нові Міста-герої України».
- «Моя Україна – незламна! Єдина!».
- «Ми єдині в прагненні жити у вільній та незалежній державі».
- «Під синьо-жовтими прапорами України та Євросоюзу».
- «Поважаю європейські цінності – будую сучасну Україну!».
- «І хто б там що кому не говорив, а згине зло і правда переможе!» (Л. Костенко).
- «Незламне прагнення до волі».

Обираючи тему для першого уроку, важливо враховувати актуальні події та виклики, з якими стикається суспільство. Перший урок має бути особливим та спрямованим на почуття спільності, мотивацію та важливість навчання заради майбутнього, стати поштовхом для мотивації до навчання та отримання робітничої професії з метою відбудовування країни в післявоєнний час. При проведенні першого уроку слід приділити увагу історії державотворення, доцільно висвітлити приклади героїзму серед здобувачів освіти, педагогічних працівників, батьків та громади.

При проведенні уроку в офлайн-режимі (з урахуванням безпекової ситуації) буде доречним запросити на урок членів родин воїнів-захисників, ветеранів війни, представників громадських та волонтерських організацій.

У разі прийняття рішення щодо дистанційного та/або змішаного навчання можливо урок провести у режимі онлайн:

- Підготувати відеозвернення;
- підготувати відеоматеріали про діяльність закладу професійної (професійно-технічної) освіти;

При проведенні Першого уроку *пропонуємо врахувати наступні структурні елементи:*

- Привітання здобувачів освіти з початком навчального року;
- слово класного керівника за темою уроку;
- виступи здобувачів освіти;
- вітання запрошених гостей;
- хвилина мовчання

Наочне оформлення:

державний прапор України, тематичне оформлення дошки, свічки, портрети (обрамлені чорними стрічками) загиблих Героїв, вишиті рушники

Інформаційні ресурси:

- архівні та сучасні інформаційні матеріали;
- матеріали інституту Національної пам'яті;
- інфографіку втрат ворога на актуальну дату;
- візуалізацію теми та звуковий супровід;
- фото зруйнованих міст та селищ;
- [Поради від захисника України: МОН розробило інформаційний комікс для дітей у воєнний стан | Міністерство освіти і науки України \(mon.gov.ua\)](#)

Відеофільми:

- https://www.youtube.com/watch?v=d_ica-1kqq8
- <https://www.youtube.com/watch?v=LHzU9zfaioU>
- https://www.youtube.com/watch?v=_3pL2bn-W4M
- <https://www.google.com/search?client=opera&q=Віталік+Білоножко+-+Я+ненавиджу+війну&sourceid=opera&ie=UTF-8&oe=UTF-8>
- <https://www.youtube.com/watch?v=-FaNEgKWG5k>
- <https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=UrrXaxnRaAM>
- https://www.youtube.com/watch?v=y-bzzRGZ_s0
- <https://www.youtube.com/watch?v=pop-DSoymgU>

Інтерактивні вправи:

- [Кейс інтерактивних вправ та ігор для проведення Першого уроку 2023-2024 н.р. \(erudyt.net\)](#);
- [Топ-15 унікальних місць України \(learningapps.org\)](#) – інтерактивна гра
- [Емблеми родів військ Збройних Сил України \(learningapps.org\)](#)
- [Військові символи Збройних Сил України \(learningapps.org\)](#)
- [Війна в обличчях \(learningapps.org\)](#)
- [Україна незламна: шлях до перемоги \(learningapps.org\)](#) - серія інтерактивних ігор
- [Щоденник війни: як все починалось \(genial.ly\)](#) - інтерактивний щоденник війни: як все починалось
- [Ризики і небезпеки воєнного часу - Відкрийте вікно \(wordwall.net\)](#)
- [Волонтерство - рух до перемоги \(learningapps.org\)](#)

**Орієнтовний матеріал для складання сценарію
Першого уроку у 2023-2024 навчальному році
за національно-патріотичною тематикою**

Новий 2023 – 2024 н. р. розпочинається в умовах війни, у часи, коли Україна протистоїть одній із найпотужніших армій світу, тому далеко не всі здобувачі освіти мають можливість переступити поріг свого освітнього закладу. Та навіть у цих умовах педагоги готові надавати знання, навчати вічним і незаперечним людським цінностям онлайн.

Наше життя триває, незважаючи ні на що...

Стільки світанків і заходів сонця зустрічала наша чудова, щедра, невимовної краси земля!

Здавалося б, ми, народ, що споконвіків проживає на цій родючій землі серед золотих розливів пшеничних ланів, повинні бути щасливими й заможними, тим більше, що відзначаємося працьовитістю й лагідною вдачею.

Наша країна повинна була стати раєм на Землі! А вона протягом століть чорніла від горя, злиднів і нескінченних воєн.

Річки були кривавими, землі – випалені і витопані ногами жорстоких загарбників.

А в небо здіймався стогін поневоленого і замученого народу.

Це сталося тому, що багатьом щасливе життя нашої землі не давало спокою, а заздрість засліплювала очі на страждання інших, штовхала на жадливі злочини.

Природа була нашої Батьківщині доброю матінкою, а історія – лютою мачухою.

Ми пережили багатьох загарбників, які приходили і йшли. Переживемо й сьогоднішнє зло. Український народ витривалий, ми вперті, ми як ніколи єдині, адже наша мета – захистити свою країну.

Наш народ – нащадки тих, хто оселився на цій землі, щоб жити й любити, і за тисячоліття ця земля стала частиною нашого серця й душі, тому ми не можемо її віддати ніколи й нікому.

А чи ставили ми собі питання: «Як так сталося, що народ «кріпаків» зайняв найбільшу та найродючішу територію в Європі?»

Україна розміром приблизно така, як Британія, Румунія і Польща разом узяті.

«Яким чином «сільська» мова, «малоросійське наречіє, которого не существует» має сукупно до мільйона слів??? Перші українські слова (*мед і страва*) були записані Пріском Панійським у таборі гунського володаря Аттілі на території сучасної України в 448 р. н.е.

Як в «маленьку культуру» вмістилися 200 000 народних пісень, велика національна кухня, орнаменти, обрядовість, архітектура, колосальний живопис, перші в Східній Європі академії і книгодрук, стародавні літописи і кобзарство, гумор, театр Корифеїв і «Березіль», музика Веделя і Березовського, Сковорода і Вернадський? Такої «маленької» культури вистачило б на десять народів», - стверджує **Олександр Висоцький** — громадський діяч, головний режисер фестивалю Тараса Шевченка.

«Як вийшло, що предки «молодої держави, якій всього лише 30 років», брали столицю Візантії Константинополь ще в 907 році, знищили Хозарський каганат у 968 році, спалили османський флот у 1615 році, палили передмістя Москви 1618 року? І це лише верхівка айсбергу».

Як той казковий птах Фенікс завжди відроджувався дух непокори нашого народу, лунав його громозвучий голос, бо «хіба умерти можна...», в гарячій захлинутись крові, коли

на справедливий бій зовуть дерева у діброві... коли у гусях – дух Боянів?» (М.Т.Рильський «Слово про рідну матір»)

Справжніх синів і дочок нашої землі не міг зламати ніхто, бо вони мужньо боролися, бо кожен день нової доби був сповнений боротьби за волю, незалежність.

Сьогодні наша держава у смертельній небезпеці, тому кожному із нас необхідно плекати в собі патріотичні почуття, гартувати волю і силу, вірити у світлу долю рідної України, шукати для наслідування приклади героїзму і патріотизму в історичному минулому та літературних творах, що несуть у собі поклик палкого, поневоленого, але нескореного серця і бунтівної душі, що навіть у найтяжчий час не втратила прагнення до найціннішого – волі та щастя.

Останні півтора року стали найтяжчим випробуванням за роки незалежності України. У боротьбі за краще майбутнє наш народ зіткнувся з агресією російської федерації.

Наші воїни мужньо захищають неподільну, соборну Україну, тому моральний обов'язок кожного громадянина зробити все можливе для Перемоги над агресором.

РФ напала на Україну по всій довжині спільного кордону, від Луганська до Чернігова, а також із території Білорусі і окупованого Криму. Широкомасштабне російське вторгнення в Україну, відкритий військовий напад – частина російсько-української війни, розв'язаної РФ 2014 року, участь у якій вона постійно заперечувала. Армія ворога обстріляла прикордонні застави, завдала ударів з повітря по понад 40 об'єктах військової інфраструктури майже усіх регіонів України. Одночасно розпочався рух танкових колон і живої сили ворога.

Російський масштабний напад на Україну став найбільшим випробуванням для нашої країни за весь час її незалежності. Йдеться про саме існування не тільки незалежної української держави, а й самої української нації. Для українців боротьба проти російської навали – це боротьба за майбутнє самого українського народу.

На початку війни «другій армії світу» вдалось захопити деякі великі і малі міста, в тому числі обласні центри Донецьк і Луганськ. Але стратегічні позиції по всьому регіону та на кордоні з росією нашим військовим вдалося утримати. Вони вирівняли лінію фронту, і від 2015 року вона змінилась несуттєво. Наразі триває позиційне протистояння.

Російсько-українська війна точиться вже довше ніж Друга світова. Ми втратили майже 8 тисяч українських військових і цивільних, 1,5 мільйона українців вимушено залишили домівки на окупованій території.

У нас є лише один вихід – захищати свою державу та її незалежність. Бо якщо пробачимо росії захоплення однієї частини України – вона точно захопить і решту країни.

Війна завершиться лише тоді, коли ворог поверне нам усі захоплені землі та звільнить з окупації всіх наших громадян. Згода на менше означає програш. А він принесе нашому народу лише більші страждання.

Навіть зараз, після півтора року війни, зухвалого повномасштабного вторгнення російських військ в Україну, певна частина українців, здебільшого старшого покоління, не може зрозуміти: чому так звані «братерські вузи» раптом порвалися?

Ця війна не подібна на жодну іншу. Академіки намагаються знайти відповідь у прикладах з історії, на яких навчалися, але марно – там відповіді немає.

Ця війна не схожа на війну в Іраці, тому що в Україні немає нафти.

Вона не схожа на Другу світову війну, тому що у Путіна є ядерна зброя. Вона не схожа на війну в Афганістані, тому що більшість населення, здається, на нашому боці. Вона не схожа на холодну війну, тому що супротивник не є послідовником комуністичної ідеології. Вона не схожа на війну в Північній Кореї, оскільки Росії не потрібні гроші, щоб привернути увагу, вона прагне розширення контролю.

На превеликий жаль, не просто з книжок, а на конкретних фактах ми переконуємося, що війна — жорстока, нещадна, кривава, яка точиться прямо на наших очах, зі зруйнованими житловими будинками; мільйонами біженців, які тікають з країни майже з нічим, і не знають, що на них там очікує; кількатисячними втратами людських життів,

багато з яких – діти, що загинули від поранень чи зневоднення; з прицільними артилерійськими обстрілами пологових будинків, де перебувають майбутні матері, яким от-от народжувати.

Російські виродки знищують наш генофонд – українські діти представляють для них найбільшу небезпеку. Бо інакше цього не можна пояснити.

Міністр із питань реінтеграції тимчасово окупованих територій Ірина Верещук зазначила, що наразі ідентифіковано щонайменше 20 тисяч дітей, депортованих росією, понад 4,5 тис. з яких мають статус сироти або позбавлені батьківського піклування. На сьогодні вдалося повернути 383 дитини (станом на 15 липня 2023 р.).

Які вони, сучасні герої?

Це звичайно наші мужні, хоробрі, добрі, сповнені патріотизму та любові до Батьківщини воїни. Вони кожного дня ризикують своїм життям та здоров'ям, живуть у важких польових умовах, вдень і вночі захищають наше мирне життя. Саме вони – Герої нашого часу!!! Вони пишуть сучасну історію України. І саме вони, звичайні хлопці, воїни Збройних сил України, впишуть в головну сторінку сучасної історії День Перемоги!

Герої, що вступили в повітряний бій!

Старший лейтенант **Радіонов В'ячеслав Денисович** загинув 24 лютого 2022 року при виведенні авіації з-під ракетного удару по аеродрому Василькова. Завдяки його мужнім діям повний склад літаків бригади піднявся у повітря в м. Василькові на Київщині, що врятувало їх від ракетного удару.

Полковник **Оксанченко Олександр Якович** загинув 25 лютого 2022 року у повітряному бою над Києвом, відволікаючи на себе ворожу авіацію.

Підполковник **Вагоровський Едуард Миколайович** 24 лютого 2022 року загинув в Озерному Житомирської області, виводячи українську військову авіацію з-під ракетного удару. Дав можливість іншим піднятися в повітря.

Офіцер **Коломієць Дмитро Валерійович** 24 лютого вступив в бій у повітряному просторі України над Хмельниччиною. Дмитро героїчно відвернув на себе вогонь ворожої авіації, виконуючи завдання на літаку L-39. Це дозволило врятувати побратимів. Пропускаючи бойову групу, був збитий літаком окупантів в районі с. Кринцілів Хмельницького району Хмельницької області.

Зранку 25 лютого 2022 року на півночі Києва в районі міста Гостомель героїчно знищив колону техніки російських окупантів підполковник **Матуляк Геннадій Васильович**. Після того полетів знову працювати по Київщині, але близько сьомої ранку під час повітряного бою російський винищувач влучив у літак Матуляка, він був ведучим. Льотчик почав виводити літак, аби захистити село, адже під ним розташувався великий розважальний комплекс. Уже навіть встиг потягнути катапульту, аж після другого влучання літак і пілот спалахнули. Машина впала за кілька кілометрів від села Глібівка Вишгородського району у лісосмузі. Літак падав на домівки людей, проте в останні секунди свого життя пілот зміг відвести падаючий штурмовик від житлової забудови села в ліс, де й розбився. Був похований місцевими жителями біля місця катастрофи.

На даному етапі уроку доречно згадати воїнів-захисників громади, закладу освіти Жінки-Герої!

Ціною свого життя захищають Україну і міцні чоловіки, і тендітні дівчата.

Сержант медичної служби **Інна Дерусова** – перша жінка, удостоєна звання Героя України посмертно. Із 24 лютого 2022 року вона – старший бойовий медик – брала участь в боях за Охтирку Сумської області. Врятувала понад 10 військовослужбовців, ризикуючи власним життям. Загинула 26 лютого 2022 року від артилерійського обстрілу російських військ, надаючи допомогу пораненим військовим.

Старший сержант **Сімонова Ольга Сергіївна** на позивний «Сімба» загинула 13 вересня 2022 року в результаті підриву машини на вибуховому пристрої, виконуючи бойове завдання на Херсонському напрямку.

25-річна сержант **Катерина Ступницька**, яка служила військовим медиком у Володимирі, рятуючи бійців, загинула й сама 10 березня 2022 р. поблизу смт Макарів, Бучанського району Київської області. Пряме потрапляння у будівлю, яка слугувала медичним штабом, не залишило Катерині шансів на життя.

Під час ворожої агресії український народ продемонстрував усьому світові нечуваний патріотизм, відданість Батьківщині.

Ми в міру своїх сил намагаємося допомогти воїнам через волонтерів, які, не жаліючи себе, роблять все для того, щоб бодай хоч чимось зарадити нашим воїнам на передовій. Волонтери – це люди, які іноді здаються справжніми атлантами, на чиїх плечах тримається наш світ. Вони роблять надзвичайне для бійців, поранених, сиріт, біженців, із ранку до вечора шукаючи можливості для допомоги: збирають гроші на ліки, надають притулок тим, хто залишив рідні домівки, годують, напувають, зігрівають... Це мирні воїни світла.

Чому український народ є незламним? Тому що...

- дуже люблять волю. Ми – особливі, і тому не зупинимося ні перед ким. Жити у незалежній країні – наша найзаповітніша мрія, до якої ми йдемо, не дивлячись на всі перешкоди;
- найбільша країна світу з такою чисельною армією нас досі не здолала і не здолає, бо ми любимо свою країну та свободу так, як не любить ніхто інший;
- захищають свою землю;
- це мужні та витривалі воїни, швидко вчаться військовому мистецтву – володіти новітньою зброєю;
- вміють швидко об'єднуватися перед загрозою та небезпекою, спільно захищаються;
- швидко організують волонтерський рух;
- об'єднали навколо себе увесь світ і отримують допомогу;
- не втрачають почуття гумору в найскрутніші дні.